

РЕШЕНИЕ

№ 102

гр. Велико Търново , 10.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ** в публично заседание на втори февруари, през две
хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА
ДИМИТРИНКА ГАЙНОВА

като разгледа докладваното от ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА Въззивно
търговско дело № 20204001000336 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Въззивно производство по чл.258 – чл.273 от ГПК.

С решение №171 от 21.07.2020г., постановено по т.д. №113/2019г.,
Окръжен съд-Габрово е осъдил Застрахователно дружество Евроинс АД-
гр.София да заплати на Н. И. П. от гр.Габрово сумата от 24 000 лева,
представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди,
причинени в резултат на ПТП, настъпило на 06.12.2015г. в гр.Габрово, заедно
със законната лихва върху тази сума, считано от 06.12.2015г. до
окончателното ѝ изплащане. Отхвърлил е иска за неимуществени вреди в
останалата част-до пълния предявен размер от 27 000 лева т.е. за разликата от
3 000 лева, като неоснователен. Осъдил е Застрахователно дружество Евроинс
АД-гр.София да заплати на Н. И. П. от гр.Габрово сумата от 432,50 лева,
обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие на ПТП-то
настъпило на 06.12.2015г. в гр.Габрово, заедно със законната лихва върху тази
сума, считано от 06.12.2015г. до окончателното ѝ изплащане. Осъдил е
Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София да заплати на Държавата

държавна такса в размер на сумата 977,73 лева по сметката на Габровския окръжен съд, върху уважения иск, както и сумата 5,00 лева за служебното издаване на изпълнителен лист. Осъдил е Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София да заплати на Окръжен съд-Габрово сумата от 222,22 лева, направени разноси от касата на съда. Осъдил е Н. И. П. да заплати на ЗД Евроинс АД-гр.София сумата от 38,50 лева, направени разноси по делото по съразмерност. Осъдил е Н. И. П. да заплати на ЗД Евроинс АД-гр.София сумата от 200 лева, за юрисконсултско възнаграждение. Осъдил е на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София да заплати на адвокат Г.И. Н., от Габровската адвокатска колегия, сумата 1 250 лева, адвокатско възнаграждение.

Против решението са постъпили две въззивни жалби, съответно от ищцата Н.П. и от ответника Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София.

Въззивницата ищца моли Апелативният съд да отмени първоинстанционното решение на Окръжен съд-Габрово в частта му, с която е отхвърлил предявения иск за неимуществени вреди за сумата над 24 000 лева до претендирания размер от 27 000 лева, като неправилно и вместо него да постанови друго решение по съществото на спора, с което да осъди ответника да ѝ заплати още сумата от 3 000 лева, до пълния претендиран размер, заедно със законната лихва върху тази сума от датата на увреждането.

Моли с оглед на това решение по съществото на спора, с което да бъде уважена въззивната ѝ жалба, Апелативният съд да ѝ присъди всички направени по делото разноси, включително адвокатско възнаграждение за Първа и за Въззивната инстанция.

Прави оплакване, че първоинстанционното решение било неправилно само в частта в която Първоинстанционният съд бил приел, че е налице съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата. От заключенията на СМЕ и на САТЕ се установявало, че при конкретния удар-в дясната странична част на купето-предпазният колан не е от съществено значение, както и че с оглед скоростта на движение на автомобила от 52 км/ч и наличието на поставен обезопасителен колан не би било от съществено значение, в смисъл че травматичното увреждане на дясната ръка на пътника,

возещ се на предната дясна седалка при преобръщането на автомобила в дясно, също ще се получи. Позовава се на конкретни съдебни решения, като счита че за аналогични случаи съдилищата са присъждали по-високо по размер обезщетение.

Въззивницата ищца, чрез процесуалния представител адвокат Г.Н., в съдебното заседание на Апелативния съд поддържа изцяло жалбата си.

В писмен отговор и в писмена защита, ответникът ЗД Евроинс АД-гр.София, чрез юрисконсулт Б. Г., моли Апелативният съд да потвърди решението на Окръжен съд-Габрово в обжалваната от ищцата негова част, като правилно и да остави въззивната жалба на ищцата без уважение, като неоснователна.

От приетите по делото експертизи се установявало, че пострадалото лице е пътувало в лекия автомобил без поставен предпазен колан, което негово неправомерно поведение било в пряка причинна връзка с настъпилите травматични увреждания, които ако ищцата е била с предпазен колан, биха били по-малки. Правилно Първата инстанция била приела съпричиняване.

Втората въззивна жалба е подадена от ответника Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София, представлявано от изпълнителните директори Р. Б. и Е. И., чрез процесуалния представител юрисконсулт Б. Г..

Въззивникът ответник моли Апелативният съд да отмени първоинстанционното решение на Габровския окръжен съд в частта, с която са осъдени да заплатят на ищцата неимуществени вреди за сумата над 12 000 лева до присъдения размер от 24 000 лева, както и в частта, с която се присъжда обезщетение за имуществени вреди за сумата над 32,50 лева до присъдения размер от 432,50 лева.

Счита, че с показанията на майката на ищцата, разпитана като свидетел, се установявало грубо и непрофесионално отношение на персонала на лечебното заведение към същата, което ѝ било причинило стрес, за който застрахователят не следвало да отговаря, поради липсата на причинна връзка между него и ПТП-то. Същата свидетелка установявала, че местната упойка била поставена на лявата ръка на ищцата, а манипулацията била извършвана

на дясната ѝ ръка, поради което претърпяла болки и страдания, които също не са в причинна връзка с ПТП-то. Застрахователят твърди, че увреденото лице не било положило достатъчно усилия за възстановяване на собственото си здраве, тъй като не провело рехабилитация и физиотерапия, които според вещото лице били необходими. Окръжният съд неправилно бил приел, че увреждането пречело на професионалното развитие на Н.П., напротив то по никакъв начин не влияело на развитието на ищцата в професионален план. Според жалбоподателя ответник освен че не били обсъдени правилно събраните по делото доказателства от Окръжния съд, същият не се съобразил със съдебната практика, съгласно която за аналогични случаи били присъждани по-ниски обезщетения. В случая справедливото обезщетение за неимуществени вреди било 15 000 лева при 20% съпричиняване от страна на пострадалата, поради което следвало да ѝ се присъдят само 12 000 лева. Неправилно Окръжният съд бил присъдил в полза на ищцата сумата 400 лева, която тя заплатила за избор на екип. Тъй като това е неин личен избор, този разход не е включен в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, поради което ищцата трябва да си го плати, без да ѝ бъде възстановявана тази сума от застрахователя.

В писмена защита юрисконсулт Б. Г. отново поддържа въззивната жалба на ЗД Евроинс АД и оспорва въззивната жалба на ищцата.

Претендира за заплащане на направените разноски в тази инстанция, а именно за присъждане на сумата 248 лева-заплатена държавна такса, както и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в размер на сумата 150 лева.

Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на другата страна.

Въззивницата ищца, в писмен отговор и в открито съдебно заседание, оспорва изцяло жалбата на ЗД Евроинс АД-гр.София.

Като разгледа направените във въззивните жалби оплаквания, възраженията в отговорите, съобрази становищата на страните, прецени събраните по делото доказателства и извърши проверка на обжалваното решение в границите на правомощията си, Апелативният съд приема за

установено следното:

Въззивните жалби са допустими.

При обсъждане на тяхната основателност приема за установено следното.

Ищцата Н. И. П. от гр.Габрово твърди в исковата молба и по делото, че вследствие на ПТП, настъпило на 06.12.2015г. в гр.Габрово, ѝ били причинени множество телесни повреди. Виновен за ПТП-то бил водачът И. Н. Ч. на лекия автомобил Шевролет, с рег.№ ЕВ 52****, в който пътувала на предна дясна седалка, тъй като нарушил правилата за движение, поради което по непредпазливост ѝ причинил средна телесна повреда – престъпление по чл.343 ал.1 б.Б от НК. Било образувано досъдебно производство, по което не бил изготвен обвинителен акт, а същото приключило с прекратяване с нарочно постановление на наблюдаващия прокурор, тъй като пострадалата заявила, че не желае виновното лице да бъде наказвано. Видно било от констативния протокол, че водачът на лекия автомобил го управлявал с несъобразена скорост от 57,5 км/ч, тъй като навлязъл в остър ляв завой, при мокра настилка на пътното платно, гъста мъгла и разрешена с пътен знак скорост от 50 км/ч, което поведение на управляващия съставлява нарушение на чл.20 от ЗДвП и вследствие на посоченото неправомерно поведение на Черневски, автомобилът напуснал пътното платно, ударил се в група храсти, пропаднал по скат, намиращ се 4,2 метра под нивото на асфалта, преобърнал се на дясната си страна и се установил на таван. Вследствие на инцидента ищцата получила следните телесни увреждания, а именно: охлузвания на главата и на дясната ръка, многофрагментно разместено счупване на костите на дясната предмишница. Веднага била приета в МБАЛ-гр.Габрово. Извършена била хирургическа интервенция, при която ѝ били поставени метални игли, била в болницата от 06.12. до 08.12.2015г., по-късно иглите били извадени, също оперативно. Травмите се отразили негативно и на психическото ѝ състояние, тъй като мечтата ѝ била да се занимава с дизайн на облекла и рисувала с дясната ръка-тя била активната ѝ ръка. Отделно от това ѝ били причинени и по-леки увреждания като натъртвания, отоци, охлузвания, болезненост. Получени били усложнения в следоперативния период и при възстановяването. Функциите на дясната ѝ ръка и понастоящем

не били възстановени напълно. Имала трудности при служене с дясната ръка. Бил останал козметичен дефект на същата. През целия възстановителен период била на обезболяващи лекарства. В началния възстановителен период имала нужда от чужда помощ в бита си – за приготвяне на храна, обличане.

Предвид изложеното ищцата моли съдът да постанови решение, с което да осъди ответното Застрахователно дружество да ѝ заплати сумата от 27 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за търпените от нея болки и страдания в резултат на процесното ПТП, както и сумата 432,50 лева, обезщетение за причинени имуществени вреди вследствие на същото ПТП, заедно със законната лихва върху тези две суми, считано от датата на деликта-06.12.2015г.- до окончателното им изплащане. Претендира за присъждане на направените разноски по делото, включително за определяне по реда на чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата на адвокатско възнаграждение на процесуалния ѝ представител.

В допълнителна искова молба ищцата оспорва възражението, направено от ответника, че не е налице валидно застрахователно правоотношение. Законодателят въвеждал забрана за прекратяване на застрахователен договор за гражданска отговорност, както и да откаже плащане на увредените лица, или да намали размера на застрахователното обезщетение, дори ако неточно обявеното или премълчано обстоятелство е оказало въздействие за настъпване на събитието или за увеличаване размера на вредата. В този смисъл било ТР №1/07.03.2019г. на ОСТК на ВКС. Неоснователно било възражението на застрахователя, че претендиращият размер застрахователно обезщетение бил завишен. Нямало съпричиняване от страна на ищцата. Неоснователно било възражението на ответника, че не ѝ се дължала платената от нея сума за екип, тъй като същият бил в пряка връзка с травмата и необходимостта от оперативна интервенция.

Ответното Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София, в писмен отговор по реда на чл.131 от ГПК и по делото, заявява, че счита предявения иск за допустим, но неоснователен. Към датата на инцидента не било налице валидно застрахователно правоотношение, тъй като в процесната полица било посочено, че застрахованото МПС е без регистрация, като вероятно същото било ново придобито, подлежащо на постоянна регистрация, за чието

придвижване на собствен ход били необходими транзитни номера. В тези случаи и съгласно чл.262 ал.1 от КЗ /отм./ срокът на задължителната застраховка бил 30 дни, след което собственикът бил длъжен да регистрира автомобила с постоянна регистрация и да уведоми застрахователя в 7-дневен срок. Неизпълнението на това задължение водело автоматично до прекратяване на застрахователния договор и в случая застрахователят дължал застрахователно обезщетение до 18.10.2015. Ако съдът приеме, че застрахователният договор е валиден към 06.12.2015г., оспорва че съществува причинно следствена връзка между произшествието и увреждането. Оспорва наличието на вина у водача на същия. Оспорва изложените в исковата молба причини за настъпване на ПТП-то. Механизмът на ПТП-то не отговарял на ищцовите твърдения. Не била доказана причинна връзка между инцидента с лекия автомобил и травматичните увреждания, които ищцата твърди че е получила. Евентуално прави възражение за прекомерно и неоснователно завишена по размер претенция. Прави възражение за съпричиняване на вредата от страна на ищцата, тъй като същата не била с поставен предпазен колан. Оспорва претенцията за имуществени вреди. Застрахователят не дължал на ищцата заплатената от нея сума за избор на екип. Не било задължително тя да си избере екип и поради това този неин разход следва да остане за нейна сметка. Не било доказано, че в случая е било необходимо ищцата да закупува ортези и бандажи.

Постъпил е допълнителен отговор. С него ответникът отново оспорва исковата молба. Оспорва допълнителната искова молба. Твърди, че застрахователната полица била анулирана на основание неплащане на дължимата застрахователна премия, считано от 01.01.2016г., а не поради неуведомяване на застрахователя за постоянната регистрация, поради което оттегля това свое възражение. Ищцата би получила адекватно медицинско обслужване и без избор на екип. Претендира за присъждане на направените разноски по делото.

Като прецени събраните доказателства, взе предвид становищата на страните и извърши цялостна служебна проверка на обжалваното решение, Апелативният съд приема за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК в случая Въззивният съд

следва да се произнесе по валидността и по допустимостта на решението, тъй като по валидността се произнася служебно, а по допустимостта в обжалваната част, която в случая е решението в частта, с която е уважен искът за разликата над 12 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди, над 32,50 лева, обезщетение за имуществени вреди, както и в частта с която е отхвърлен искът за неимуществени вреди за разликата над 24 000 лева до претендираните 27 000 лева.

Обжалваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо, тъй като е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо.

След като констатира, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, Въззивният съд пристъпи към проверка на правилността му.

При проверка на правилността на първоинстанционното решение съдът е обвързан от посоченото в двете въззивни жалби, като служебно има правомощие да провери само спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение.

Предявен е иск с правно основание чл.226 ал.1 от Кодекса за застраховането /отменен/ от пострадала при ПТП против застрахователя на виновен, според ищцата, за произшествието водач на лек автомобил, 27 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за причинени й неимуществени вреди, както и за сумата 432,50 лева за причинени й имуществени вреди, настъпили вследствие на получени телесни увреждания при пътно транспортно произшествие на 06.12.2015г. в гр.Габрово, заедно със законната лихва върху тези суми, считано от 06.12.2015г. до окончателното им изплащане.

Разпоредбата на чл.226 ал.1 от КЗ/отм/ дава право на увреденото лице при пътно транспортно произшествие да насочи иска за обезщетяване на претърпените вреди направо срещу застрахователя, при който деликвента има застраховка гражданска отговорност. По този иск ищецът следва да установи, че има вземане за непозволено увреждане срещу водач на МПС, като фактическият състав включва виновно и противоправно поведение на водача, настъпили вреди от същото и причинна връзка между

действието/бездействието и вредите, както и наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка гражданска отговорност, с обект гражданската отговорност на деликвента като автомобилист за вреди, причинени при управление на процесното МПС.

От преценката на доказателствата по отделно и в тяхната съвкупност, се установява следната фактическа обстановка по спора.

При ПТП, настъпило на 06.12.2015г. в гр.Габрово, на ищцата Н. И. П. били причинени телесни повреди. Пътно транспортното произшествие настъпило по вина на И. Н. Ч., който като водач на лек автомобил Шевролет, с рег.№ ЕВ 52****, в който пътувала на предна дясна седалка ищцата, нарушил правилата за движение, поради което по непредпазливост причинил на същата средна телесна повреда. Причината за инцидента била, че водачът на лекия автомобил го управлявал с несъобразена скорост от окол 52 км/ч при навлизането в остър ляв завой, при мокра пътна настилка, гъста мъгла и разрешена с пътен знак скорост от 50 км/ч, което поведение на управляващия съставлява нарушение на чл.20 от ЗДВП и вследствие на посоченото неправомерно поведение на Черневски, автомобилът напуснал пътното платно, ударил се в група храсти, пропаднал по скат, намиращ се 4,2 метра под нивото на асфалта, преобърнал се на дясната си страна и се установил на таван.

Тези обстоятелства се установяват от изготвения на 06.12.2015г. от младши автоконтрольор констативен протокол за ПТП с пострадало лице, с изключение на причините, за които е посочено, че са в процес на изясняване.

Било образувано досъдебно производство за извършено престъпление по чл.343 ал.1 б.Б от Наказателния кодекс, по което не бил изготвен обвинителен акт, а същото приключило с прекратяване с нарочно постановление на наблюдаващия прокурор, тъй като пострадалата заявила, че не желае виновното лице да бъде наказвано.

От заключението на назначената в първата инстанция съдебно автотехническа експертиза с вещо лице инж.М. Х. се установява следният механизъм на ПТП-то. Лекият автомобил с водач И. Ч. се движел на посочената дата в гр.Габрово, в посока към Планетариума, със скорост около

52 км/ч. На предна дясна седалка пътувала Н.П.. Пътният участък е с множество завои. Платното за движение е покрито с асфалт, без неравности е. Произшествието е станало в зоната на остър ляв завой, на пътен участък със силен наклон и отдясно има затревен банкет, преминаващ в стръмен низходящ залесен скат.. Поради навлизане в завоя със скорост по-висока от критичната, лекият автомобил се преплъзва странично, губи устойчивост, започва занасяне на дясно с отлагане на следи, страничното преплъзване продължава по банкета и по склона от дясно на пътното платно. Автомобилът се преобръща през дясната си страна. При това движение с предната си и предна дясна части се удря в земната повърхност и се установява на таван.

Вещото лице установява, че видно от протокола за ПТП коланите на водача и на пътника отпред са били закачени, но опънати по седалките. Видно от заключението Н.П. при инцидента е била без поставен предпазен колан. Това тя е заявила и на досъдебното производство, където е била разпитана като свидетел.

Според вещото лице инж.Х. при установената скорост на движение от 52 км/ч не би било от значение пътникът на предна дясна седалка при преобръщането на автомобила вдясно да избегне травматичното увреждане на дясна ръка т.е. и ако е била с поставен обезопасителен колан Н.П. също щеше да получи счупването на дясната ръка.

Заключението е компетентно, обосновано и Апелативният съд го приема изцяло.

За изясняване на обстоятелствата какви телесни увреждания е получила ищцата и те резултат ли са на пътно транспортното произшествие в Окръжния съд е изслушана съдебно медицинска експертиза с вещо лице д-р Я. К., който е съобразил и представените и приети като доказателства по делото медицински документи.

От заключението се установява, че пострадалата П. е получила разместено счупване в долната трета на лъчевата кост на дясната ръка, малко порезно нараняване на шията странично вдясно, контузия с хематом на дясното бедро, възможно било да е имало и порязване на дясното коляно, каквото е твърдението на П., били останали белези на шията вдясно и от

операцията на дясната предмишница. Било извършено оперативно лечение на 06.12.2015г. чрез метална остеосинтеза с две метални игли и оперативно отстраняване на иглите на 14.01.2016г. т.е общо около 40 дни с метална остеосинтеза и ортеза, последвало обездвижване с гипсова имобилизация за 1 месец – поради непълно срастване на костите. Вещото лице посочва, че след сваляне на иглите и гипса, се провежда физиотерапия и рехабилитация. Категоричен е изводът на д-р К., че посочените увреждания може да са причинени при ПТП-то на 06.12.2015г. Според д-р К. оздравителният процес, до зарастване на счупените кости на ръката, е с продължителност около 3 месеца, а възстановяване до близка до обичайната, но непълна подвижност на ръката настъпва след около 5 месеца. Счупването не е възстановено напълно, тъй като има остатъчна деформация в зоната на счупване, изразяваща се в изпъкналост и неравност в контура на костта. Това причинявало и непълно функциониране на ръката и води до поява на болки при натоварване на ръката. Според д-р К. и към момента на изготвяне на заключението- 07.07.2020г.-

има непълен обем на движение на дясната ръка в китковата става, както и хипотрофия на мускулите на дясната ръка поради непълното ѝ използване, поради травмата. Вещото лице посочва, че ищцата се е нуждала от чужда помощ през първите 3 месеца и в по-малка степен през последващото раздвижване на ръката. Увредената ръка била основната ползвана от ищцата ръка. В случая имало удължен период на лечение и обездвижване, поради усложненото счупване. Периодът на рехабилитация е индивидуално определяем, но най-малко 1 месец, в случая е трябвало да продължи 2-3 месеца. Препоръчително е провеждане на периодично балнео санаториално лечение преди и понастоящем.

Д-р К. стига до категоричния извод, че счупването на дясната ръка на ищцата би настъпило и със, и без поставен предпазен колан, тъй като обезопасителният колан би имал значение само пътничката да не изпадне от автомобила и да не си удари по-силно главата в тавана. В случая инерционните сили са насочили ищцата надясно и предпазният колан не би предотвратил удара на същата в дясната странична част на купето.

Заключението е компетентно и обосновано, поради което Апелативният

съд го приема изцяло.

Според настоящия съдебен състав към момента на пътно транспортния инцидент – 06.12.2015г. – лекият автомобил с водач И. Ч. е имал валидна и действаща застраховка гражданска отговорност при ответното застрахователно дружество Евроинс АД. Представена е и е приета като доказателство по делото застрахователна полица №BG/07/115002368467. В отговора на исковата молба ответното Застрахователно дружество е направило възражение за липса на валидна застраховка на процесния лек автомобил, тъй като в процесната полица било посочено, че застрахованото МПС е без регистрация, като вероятно същото било ново придобито, подлежащо на постоянна регистрация, за чието придвижване на собствен ход били необходими транзитни номера, поради което в тези случаи и съгласно чл.262 ал.1 от КЗ /отм./ срокът на задължителната застраховка бил 30 дни, след което собственикът бил длъжен да регистрира автомобила с постоянна регистрация и да уведоми застрахователя в 7-дневен срок като неизпълнението на това задължение водело автоматично до прекратяване на застрахователния договор и в случая застрахователят дължал застрахователно обезщетение до 18.10.2015.

Това възражение застрахователят е оттеглил с допълнителния отговор на допълнителната искова молба и е признал, че процесният автомобил е бил валидно застрахован при тях до 01.01.2016г., когато застрахователната полица била анулирана на основание неплащане на дължимата застрахователна премия, а не поради неуведомяване на застрахователя за постоянната регистрация. Поради това в крайна сметка Застрахователното дружество не оспорва по делото, че процесният лек автомобил е имал валидна застраховка към момента на процесното ПТП 06.12.2015г.

За установяване на болките и страданията, които ищцата е претърпяла вследствие на ПТП-то на 06.12.2015г., по делото са разпитани като свидетели нейните родители Д. П. и И. П., които имат лични и непосредствени впечатления от състоянието на дъщеря си вследствие на инцидента, от проведеното лечение и здравословното ѝ състояние понастоящем.

Свидетелите установяват, че Н.П. е била в последен гимназиален клас,

когато е пострадала при ПТП-то, подготвяла се за изпити по рисуване, тъй като мечтаела да стане дизайнер и сега учи моден дизайн във Варненския свободен университет. Когато станал инцидента празнувала с приятели именния си ден, а също и рождения си ден, който бил на 25.11. Били в много лошо състояние, когато майка ѝ я видяла в Болницата. Дежурният лекар се държал грубо с нея. Поставил ѝ упойка на лявата ръка, а се опитал да намести дясната, която в действителност била счупената. Н. крещяла от болка през цялото време. Била пребледняла, дори в един момент припаднала. След това докторът решил, че ще трябва да ѝ бъде направена операция. Дежурството поел друг лекар. Той предложил избор на екип или да чакат този който първо я е приел. Това, а и все пак им е дете, наложило да направят избор на екип, за което заплатили сумата 400 лева. Направено било рентгеново изследване. След това – операция, при която поставили в ръката две метални игли. Също с операция ги свалили на 14.01.2016г., но се оказало че костите не са зарастнали, поради което ръката била гипсово имобилизирана за 1 месец.. Наложило се да не ходи на училище известно време, учела в къщи, постоянно плачела, спомняла си какво е преживяла като кошмар, имала стрес, имала болки, притеснявала се за изпитите, които ѝ предстоят. Приемала болкоуспояващи медикаменти. Приятелките ѝ звънели и искали да я видят, но тя отказвала да я видят в това състояние. Наложило се да взема частни уроци по рисуване. В гипс била около 1 месец. На ръката ѝ има 5-6 напречни шева, от операцията, което не е естетично. Вече завършвала моден дизайн. Ръката продължавала да я боли, особено при работа. Във връзка със специалността, която учи в Университета, се налагало да шие дрехи, но ръката ѝ бързо се уморявала и започвала да я боли. Освен това бил останал козметичен дефект – изкривяване и подуване на костта в мястото на счупването. След операцията и след гипсирането имала нужда от чужда помощ. Работела като касиер-консултант в Н&М, но се оплаквала че не може да носи дрехите. Сега не работела, била в отпуск по майчинство. И досега не иска да шофира, въпреки че има шофьорска книжка, и не иска да минава по пътя, където е пострадала.

Не се твърди и няма доказателства по делото преди подаване на исковата молба в съда ищцата да е предявила претенция пред застрахователя да ѝ бъде заплатено застрахователно обезщетение.

Такова предварително заявление в случая не е необходимо, тъй като

застрахователното събитие е станало на 06.12.2015г. при действието на отменения Кодекс на застраховането, действащ до 01.01.2016г., който не изискваше предварително ищецът да поиска от застрахователя заплащането на застрахователно обезщетение, наличието на каквато заявление да е условие за допустимост на предявения иск по чл.226 ал.1 от КЗ /отм/, какъвто е предявеният по настоящото дело иск.

При тези приети за установени факти Въззивният съд стига до следните правни изводи.

По делото предявеният иск е за обезщетение за неимуществени вреди и е с правно основание чл.226 ал.1 от КЗ отм./. Съгласно тази разпоредба увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, може да иска обезщетението пряко от застрахователя.

Апелативният съд, в настоящият състав, приема искът за основателен и доказан до размер на претендираната сума от 27 000 лева, застрахователно обезщетение за причинени неимуществени вреди, дължимо на ищцата от застрахователя на лекия автомобил, с който е настъпило ПТП-то на 06.12.2015г.

Налице са предпоставките на непозволеното увреждане, при които застрахователят ответник дължи изплащане на застрахователно обезщетение.

Налице е валидна застраховка гражданска отговорност на виновния за произшествието лек автомобил. Застрахователното дружество е оттеглило възражението си в обратния смисъл, което е направило с отговора на исковата молба, като оттеглянето на това възражение е формулирано в отговора на допълнителната искова молба.

Доказано е противоправно виновно поведение, под формата на непредпазливост, на водача на застрахования при ответника лек автомобил. Пътно транспортното произшествие, видно от заключението на САТЕ, е настъпило поради несъобразена скорост с конкретната пътна обстановка.

Няма съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата. Както вещото лице автоинженер, така и вещото лице доктор са категорични,

че и с поставен предпазен колан П. щеше да получи същите телесни увреждания, по-конкретно счупване на дясната ръка, тъй като по силата на физичните закони, тялото се е придвижило надясно и се е ударило в дясната странична част на купето, а коланът предпазва от изпадане от автомобила или удар на главата в тавана на автомобила, а и с оглед на скоростта на движение на автомобила около 52 км/ч коланът няма значение за полученото увреждане.

В случая е приложим Кодексът за застраховането/отменен и действащ до 01.01.2016г./, който не изисква за допустимостта на предявения иск по чл.226 ал.1 от същия предварително подаване на заявление до застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение.

Според настоящия съдебен състав дължимото обезщетение за причинените неимуществени вреди при увреждането, представляващо застрахователен риск, при който се дължи застрахователно обезщетение, се определя по правилата на чл.52 от ЗЗД, а именно по справедливост, но въз основа на конкретните обстоятелства на случая.

Правно значимите обстоятелства за определяне размера на дължимото от застрахователя на пострадалата обезщетение за неимуществени вреди са следните: вид, интензитет, продължителност на претърпените, търпани и досега болки и страдания, резултат на увреждането, последиците за в бъдеще, изключително младата възраст на пострадалата – на 19 години към момента на произшествието, липсата на съпричиняване от нейна страна, житейски оправданото, присъжданите обезщетения за аналогични случаи, както и справедливостта, като се отчитат нивата на застрахователно покритие и обществено икономическите условия.

Въз основа на тези критерии, като преценява конкретните доказателства в тяхната взаимна връзка и съобразява указанията в ППВС №4/1968г. и многобройните решения, постановени от ВКС по реда на чл.290 от ГПК, общи критерии и установените по делото специфични обстоятелства, имащи значение за определяне на справедливо по смисъла на чл.52 от ЗЗД обезщетение, отчитайки нивата на застрахователно покритие и обществено икономическите условия, настоящият състав на Апелативния съд приема, че

доколкото неимуществените вреди могат да бъдат обезщетени с паричен еквивалент, изискването за справедливо обезщетяване на ищцата ще бъде постигнато с присъждане на обезщетение в размер на 27 000 лева, без съпричиняване.

Ответникът следва да заплати на ищцата и сумата 432,50 лева, обезщетение за претърпени имуществени вреди, която сума представлява направените от ищцата разходи за лечение на фрактурата. С писмени доказателства ищцата е доказала по делото, че във връзка с конкретното лечение е заплатила тази сума. Неоснователно е възражението на застрахователя, че не ѝ дължи сумата 400 лева, заплатена за избор на екип. Пациентът има право да реши дали да бъде лекуван от посочен от него лекар или от друг. Това право на пациента не може да бъде ограничавано по каквато и да било причина. Поради това, ищцата като е направила избор, и лечението е във връзка с настъпило застрахователно събитие, застрахователят е длъжен да ѝ заплати направения разход на средства.

Предвид изложеното Апелативният съд намира предявеният иск по чл.226 ал.1 КЗ/отм./ за основателен и доказан, така както е предявен, до размер на сумата 27 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от ищцата неимуществени вреди, както и за сумата 432,50 лева имуществени вреди, които суми да заплати ответното Застрахователно дружество, като застраховател по валидна застраховка гражданска отговорност към момента на процесното ПТП на виновния за същото лек автомобил.

Относно законната лихва върху обезщетението, Апелативният съд намира, че същата се дължи от 06.12.2015г. – датата на непозволеното увреждане - до окончателното изплащане, на основание чл.84 ал.3 от ЗЗД.

В обжалваното решение Окръжен съд-Габрово е стигнал до краен решаващ извод за дължимо обезщетение в размер на 24 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди и 432,50 лева, обезщетение за имуществени вреди, заедно със законната лихва върху тези суми, считано от 06.12.2015г. до окончателното им изплащане.

Според Апелативния съд, в настоящият състав, на ищцата следва да се присъди обезщетение в това производство в размер на сумата 27 000 лева,

обезщетение за неимуществени вреди и в размер на сумата 432,50 лева, обезщетение за имуществени вреди, по горе изложените съображения.

Поради това първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която предявеният иск е отхвърлен за разликата над присъдените 24 000 лева до дължимите 27 000 лева, застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, вместо което предявеният иск да бъде уважен и за тази разлика, заедно със законната лихва върху нея, считано от 06.12.2015г. до окончателното ѝ изплащане.

В частта за началният момент на дължимост на присъдената законна лихва първоинстанционното решение е правилно.

При този изход на делото и на основание чл.71 и чл.78 ал.6 от ГПК във връзка с Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК по делото се дължи държавна такса за Първа инстанция в размер на сумата 1097,30 лева, върху уважените иски претенции за имуществени и неимуществени вреди-общо присъдени са 27 432,50 лева. Ищцата е освободена по реда на чл.83 ал.2 от ГПК от заплащане на такси и разноси по делото. Окръжният съд е присъдил държавна такса в размер на 977,73 лева. Поради това ответникът ЗД Евроинс АД следва да бъде осъден да заплати за Първа инстанция държавна такса още в размер на 119,57 лева, по сметката на Апелативен съд-Велико Търново. За Въззивната инстанция се дължи държавна такса върху обжалвания интерес от 15 400 лева в размер на сумата 308 лева. Това е присъдената сума от Втората инстанция, за която е отхвърлена въззивната жалба на ЗД. Тъй като същото е внесло с въззивната жалба ДТ в размер на сумата 248 лева, следва да бъде осъдено да заплати още 60 лева ДТ по сметката на Великотърновския апелативен съд, както и сумата 5 лева за служебното издаване на изпълнителен лист..

При този изход на делото и на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата във връзка с Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения на адвокат Г.Н. за всяка една от двете инстанции Застрахователното дружество следва да заплати адвокатски хонорар по 1 623,58 лева, с включен ДДС, при уважени иски общо в размер на сумата 27 432,50 лева. Окръжният съд му е присъдил адвокатско

възнаграждение от 1 250 лева. Поради това следва с решението си Апелативният съд да осъди Застрахователното дружество да заплати на адвокат Г.Н. още сумата 373,58 лева адвокатски хонорар за процесуалното представителство в Окръжния съд, а за настоящата инстанция ЗД следва да заплати на адвокат Н. 1 623,58 лева адвокатско възнаграждение.

ЗД Евроинс АД следва да заплати направени разноси в Първата инстанция, заплатени от бюджетните средства на Окръжния съд в размер на сумата 250 лева, вместо присъдените от Окръжния съд 222,22 лева, като ЗД остава да дължи и 5 лева за служебното издаване на изпълнителен лист за тази сума.

При този изход на делото на въззивника ответник не се дължат разноси, включително юрисконсултско възнаграждение /исковете са уважени изцяло, така както са предявени/.

По изложените съображения първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която Н.П. е осъдена да заплати на ЗД Евроинс АД сумата 38,50 лева-разноси, както и сумата 200 лева-юрисконсултско възнаграждение.

Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в останалата му обжалвана част, с която ответникът е осъден да заплати на ищцата сумата, представляваща разликата между 12 000 лева и 24 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди, за сумата 400 лева, обезщетение за имуществени вреди, заедно със законната лихва върху тези суми, считано от 06.12.2015г. до окончателното им изплащане. Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено и в частта за разноските, с която ЗД е осъдено да заплати ДТ в размер на 977,73 лева, както и 5 лева за изпълнителен лист, по сметката на Габровския окръжен съд, в частта с която ЗД е осъдено да заплати на Окръжен съд Габрово сумата 222,22 лева-разноси, заплатени от касата на съда, както и в частта, с която ЗД е осъдено да заплати на адвокат Г.Н. сумата от 1250 лева, адвокатско възнаграждение за Първата инстанция.

Обжалваното решение на Окръжен съд-Габрово е влязло в сила необжалваната му част, с която Първоинстанционният съд е уважил исковите претенции за сумата 12 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди и за

сумата 32,50 лева, обезщетение за имуществени вреди, заедно със законната лихва от 06.12.2015г., тъй като в тази част не е подадена въззивна жалба.

Водим от изложеното Апелативният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №171 от 21.07.2020г., постановено по т.д. №113/2019г., на Окръжен съд-Габрово САМО В ЧАСТТА МУ, с която е отхвърлен предявения иск по чл.226 ал.1 от КЗ /отм./ за разликата между присъдените 24 000 лева и дължимите 27 000 лева, представляващи застрахователно обезщетение за неимуществени вреди; заедно със законната лихва върху тази разлика считано от 06.12.2015г. до окончателното ѝ изплащане; КАКТО И В ЧАСТТА ЗА РАЗНОСКИТЕ, с която Н. И. П. е осъдена на основание чл.78 ал.3 от ГПК да заплати на ЗД Евроинс АД- гр.София сумата 38,50 лева-направени разноски, както и сумата 200 лева-юрисконсултско възнаграждение, вместо което ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА на основание чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ Застрахователно дружество Евроинс АД- гр.София, с ЕИК 121265113, да заплати на Н. И. П., с ЕГН *****, от гр.Габрово, сумата от 3 000 лева /три хиляди лева/, освен присъдените с първоинстанционното решение на Габровския окръжен съд 24 000 лева или общо по двете решения сумата 27 000 лева /двадесет и седем хиляди лева/, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени в резултат на ПТП, настъпило на 06.12.2015г. в гр.Габрово, заедно със законната лихва върху тази сума, считано от 06.12.2015г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА Застрахователно дружество Евроинс АД- гр.София, с ЕИК 121265113, да заплати допълнително държавна такса по сметката на Апелативен съд-Велико Търново в размер на сумата 119,57 лева за Първа инстанция /освен присъдената държавна такса с първоинстанционното решение в размер на 977,73 лева/.

ОСЪЖДА Застрахователно дружество Евроинс АД- гр.София, с ЕИК 121265113, да заплати допълнително държавна такса по сметката на Апелативен съд-Велико Търново в размер на сумата 60,00 лева за тази

инстанция, както и сумата 5,00 лева за служебното издаване на изпълнителен лист, освен вече внесените 248 лева ДТ.

ОСЪЖДА Застрахователно дружество Евроинс АД- гр.София, с ЕИК 121265113, да заплати допълнително по сметката на Габровския окръжен съд сумата 27,78 лева-разноски, заплатени от касата на съда, освен присъдените с първоинстанционното решение 222,22 лева.

ОСЪЖДА на основание чл.78 ГПК във връзка с чл.38 ал.2 от ЗА, във връзка с чл.7 от Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения Застрахователно дружество Евроинс АД- гр.София, с ЕИК 121265113, да заплати на адвокат Г.И. Н., от Адвокатска колегия-Габрово, още сумата 373,58 лева, с включен ДДС, адвокатско възнаграждение за Първа инстанция, освен присъдените с първоинстанционното решение 1 250 лева.

ОСЪЖДА на основание чл.78 ГПК във връзка с чл.38 ал.2 от ЗА, във връзка с чл.7 от Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения Застрахователно дружество Евроинс АД- гр.София, с ЕИК 121265113, да заплати на адвокат Г.И. Н., от Адвокатска колегия-Габрово, сумата 1 623,58 лева, адвокатско възнаграждение за тази инстанция, с включен ДДС.

ПОТВЪРЖДАВА решение №171 от 21.07.2020г., постановено по т.д. №113/2019г., на Окръжен съд-Габрово в ОСТАНАЛАТА МУ ОБЖАЛВАНА ЧАСТ, с която Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София е осъдено да заплати на Н. И. П. сумата, представляваща разликата между 12 000 лева и 24 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди, за сумата 400 лева, обезщетение за имуществени вреди, заедно със законната лихва върху тези суми, считано от 06.12.2015г. до окончателното им изплащане, както и в частта за разноските, с която Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София е осъдено да заплати държавна такса в размер на 977,73 лева, както и 5 лева за изпълнителен лист, по сметката на Габровския окръжен съд, в частта с която Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София е осъдено да заплати на Окръжен съд Габрово сумата 222,22 лева-разноски, заплатени от касата на съда, както и в частта, с която Застрахователно дружество Евроинс АД-гр.София е осъдено да заплати на адвокат Г.Н. сумата от 1250 лева,

адвокатско възнаграждение за Първата инстанция.

Решение №171 от 21.07.2020г., постановено по т.д. №113/2019г., на Окръжен съд-Габрово В ОСТАНАЛАТА МУ ЧАСТ, с която Първоинстанционният съд е уважил исковите претенции за сумата 12 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди и за сумата 32,50 лева, обезщетение за имуществени вреди, Е ВЛЯЗЛО В СИЛА, като необжалвано.

Решението може да се обжалва пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщението и връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____